

ОРГАНІЗАЦІЙНО-МЕТОДИЧНІ ЗАСАДИ МОНІТОРИНГУ ЯК ЗАСОБУ УПРАВЛІННЯ ЯКІСТЮ ОСВІТНІХ ПОСЛУГ

Останнім часом в освітній сфері України все частіше фігурують категорії «оцінка якості освіти» або «моніторинг якості освіти», хоча у вітчизняній науковій і спеціальній літературі ці питання висвітлені недостатньо і йдеться здебільшого про оцінку якості освіти через упередження контрольних процедур і дотримання державних освітніх стандартів або аналізується досвід системи оцінювання знань у західних країнах.

Людина ХХІ ст. з огляду на зв'язки глобалізаційного характеру перебуває в значно складнішому соціальному, професійному середовищі й у більш суперечливому соціумі. Тому освіта має підготувати її до формування таких рис, як толерантність, сприйняття інших культур, релігій, цінностей, уміння спілкуватися з їх носіями. Максимально наблизити освіту й виховання до розкриття природних здібностей кожної людини — споконвічна мета і мрія педагогіки.

Якість освіти характеризується такими основними складовими:

- **якість педагогічних кадрів та професорсько-викладацького складу**, де викладач не тільки абсолютний носій знань, а й джерело авторитетної інформації, майстер навчання способів оволодіння різнопредметною діяльністю;
- **якість навчально-методичної бази**, що передбачає ресурсне забезпечення закладів освіти на належному рівні;
- **якість об'єкта навчання** — рівень підготовки фахівців, здатних до ефективної професійної діяльності, до швидкої адаптації в умовах науково-технічного прогресу, які володіють технологіями в межах свого фаху, вміння використовувати свої знання при вирішенні професійних завдань.

Моніторинг освітніх послуг — це інструментальний засіб оцінювання, завдяки якому формуються висновки й судження про кількісні і якісні показники розвитку досліджуваного об'єкта, тому йому властиві ознаки технологічного процесу, в якому діють процедури й методики, характерні для різних способів збирання й обробки даних та поширення інформації. Оцінювання якості освіти стає наріжним каменем ефективного управління освітою, тому моніто-

ринг — це неодмінна складова організації освіти як особливого виду діяльності, якому притаманні свої ознаки, зокрема проектний конструктивізм. При цьому моніторингові дослідження мають такі види критеріїв, як результативність, ефективність, доцільність, оптимальність, ресурсне забезпечення та потенційні можливості.

Моніторинг якості освіти підпорядкований ієрархічним зв'язкам освітньої системи як об'єкта управління. За цією ознакою його можна розглядати на таких рівнях її функціонування:

- на державному рівні — як інформаційне забезпечення сталого розвитку національної системи освіти;
- на регіональному рівні — як засіб оптимізації мережі навчальних закладів і місцевої системи освіти;
- на локальному рівні — як засіб запобігання відхилення у досягненні вимог державного стандарту освіти;
- на індивідуальному рівні — як метод діагностики й самооцінки суб'єктів освітньої діяльності за результатами їхньої діяльності.

Таким чином, в умовах модернізації української системи освіти моніторинг стає дійовим засобом управління її якістю та являється насамперед системною процедурою, яка не обмежується суто констатуючою функцією, а скоріше націлена на з'ясування чинників, потрібних для його розвитку.

М. В. Артюшина, канд. пед. наук, доц., докторант,
кафедра педагогіки та психології

ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНІ АСПЕКТИ ІННОВАЦІЙНОГО НАВЧАННЯ СТУДЕНТІВ

Сучасний світ — це світ швидких змін, постійного оновлення. Інноваційність стає нормою сучасного життя. Змінюється і характер освіти. Освіта має бути випереджальною, передбачаючи появу нових суспільних потреб, гнучкою та індивідуалізованою за змістом і технологіями, щоб відповідати сучасним тенденціям. І звичайно вона має готувати людину до життя у світі, що постійно оновлюється, сприяти розвитку інноваційності особистості. А це не реально, якщо сама освіта не стане інноваційною за своїм характером, не буде постійно оновлюватись, вдосконалюватись. Сьогодні передовими стають ті світові системи освіти, що відповідають критерію інноваційності.